

POLICY BRIEF

JAK UŻYTKOWNICY POMP CIEPŁA REAGUJĄ NA AKTUALNY KRYZYS ENERGETYCZNY?

Zgodnie z przewidywaniami większość użytkowników pomp ciepła odczuła znaczne oszczędności kosztów i większą wydajność ogrzewania, zwłaszcza gdy ich systemy zostały zintegrowane z instalacjami solarnymi i były wspierane odpowiednimi taryfami i zabezpieczeniami. Ogólnie rzecz biorąc, dzięki korzystaniu z pomp ciepła ogrzewanie stało się wygodniejsze i bardziej spójne, co pozwoliło uczestnikom badania cieszyć się komfortowym środowiskiem życia i zmniejszyło ich obawy dotyczące kosztów ogrzewania. Wielu respondentów, szczególnie na Węgrzech i w Polsce, uważało, że instalacja pomp ciepła i powiązanych z nimi systemów solarnych zwiększyła ich niezależność energetyczną i elastyczność. Docenili oni niższe uzależnienie od dostawców gazu ziemnego i energii elektrycznej, zwłaszcza w czasie kryzysu energetycznego, oraz docenili stabilność i zdolność adaptacji oferowanych przez te systemy w obliczu nagłych wahań cen. Niemniej korzyści środowiskowe wynikające z instalacji pomp ciepła nie są jeszcze powszechnie uznawane w krajach V4 za czynnik motywujący do inwestowania w ich instalację.

Użytkownicy pomp ciepła zgłaszali, że czują się bezpieczniejsi w kwestii dostaw energii, zwłaszcza gdy ich systemy zostały uzupełnione o zasilające je instalacje fotowoltaiczne. Pomimo zwiększonej niezależności przyznali jednak, że są w pewnym stopniu podatni na ataki lokalnych dostawców energii ze względu na brak niezawodnych i niedrogich rozwiązań w zakresie magazynowania energii, które pozwoliłyby im w pełni wykorzystać samodzielnie generowaną energię elektryczną w dogodnym dla nich czasie. Bez wystarczających opcji magazynowania energii słonecznej pozostają zależni od dostaw z sieci, co czyni ich podatnymi między innymi na zmiany regulacyjne i niewystarczającą infrastrukturę sieciową. W rezultacie posiadanie wielu źródeł energii (takich jak kocioł gazowy lub kominek) może pomóc zmniejszyć to ryzyko. Widoczna była ogólna nieufność wobec dostawców energii, pogłębiona ostatnimi doświadczeniami z ciągle zmieniającymi się taryfami i niewystarczającymi systemami sieciowymi. Uczestnicy wyrazili silne pragnienie bycia bardziej niezależnymi od firm użyteczności publicznej i państwa.

Respondenci nie przypisywali zmian w swoim zachowaniu posiadaniu pompy ciepła jako takiej, ponieważ większość zaczęła z niej korzystać po takich wydarzeniach jak przeprowadzka do nowego domu lub przeprowadzenie gruntownego remontu, które wpłynęły na zmianę ich nawyków. Modernizacja starszych budynków za pomocą pomp ciepła jest często niepraktyczna ekonomicznie ze względu na wysokie wymagania inwestycyjne. Wiele pomp ciepła nie jest kompatybilna ze standardowymi grzejnikami, które są dominującym systemem ogrzewania w istniejących budynkach. Skuteczna modernizacja wymaga wymiany grzejników na ogrzewanie podłogowe lub inne kompatybilne systemy, co opłaca się jedynie w połączeniu z wprowadzeniem innych ulepszeń dla wygody lub z powodu osobistych preferencji.

Brak mechanizmów finansowych wspierających zakup i użytkowanie pomp ciepła okazał się główną barierą dla ich szerszego zastosowania. Podczas gdy niektórzy respondenci chwalili

pompy ciepła za ich niemal bezobsługowe działanie, inni podawali koszty konserwacji, napraw i wysokie początkowe koszty inwestycyjne jako przeszkody dla ich szerszego wdrożenia. Przyczyną niskiego zainteresowania pompami ciepła wśród właścicieli domów na Węgrzech był fakt, że technologia ta jest stosunkowo nowa i mało znana w społeczeństwie.

Zalecenia

- Rząd i władze lokalne powinny oferować zachęty finansowe, dotacje lub pożyczki o niskim oprocentowaniu, aby obniżyć początkowe koszty i uczynić pompy ciepła bardziej przystępnymi cenowo.
- Kampanie edukacyjne i studia przypadków pokazujące długoterminowe korzyści płynące z pomp ciepła, w tym ich pozytywny wpływ na zdrowie (np. ich rolę w redukcji cząstek stałych i zapewnianiu stabilnej temperatury w pomieszczeniach) i środowisko, mogłyby poprawić postrzeganie pomp ciepła.
- Potrzebne są kompleksowe informacje na temat technologii i minimalnych warunków konstrukcyjnych wymaganych do efektywnej pracy pomp ciepła, aby wspierać rozwój technologii i zapobiegać nieefektywnościom i stratom nakładów.
- Jasne, zorientowane na konsumenta wytyczne dotyczące (wirtualnego) magazynowania energii elektrycznej zapewniłyby większą stabilność potencjalnym użytkownikom pomp ciepła i zachęciłyby do inwestowania w tę technologię.